

Sobotka: Výběr banky i přechod k jiné by měl být pro Čechy lehčí

Výběr nejlevnější banky i přechod k jiné by měl být pro Čechy v budoucnu mnohem lehčí. Řekl to ministr financí Bohuslav Sobotka ve čtvrtek na tiskové konferenci. Ministr po bankách mimo jiné požaduje, aby si neúčtovaly poplatky za zrušení účtu, aby si lidé mohli ponechat číslo účtu nebo aby nemuseli platit poplatky za platby státním orgánům. S návrhem nesouhlasí Česká národní banka ani většina komerčních bank.

ČNB se obává, že náklady opatření, které Sobotka prosazuje, by mohly být větší než přínosy. Výsledkem regulace by také mohly být stále více podobné produkty, které by snížily konkurenci na bankovním trhu. Návrhy Sobotky bude ČNB analyzovat a podrobně se k nim vyjádří tento týden.

S návrhem ministerstva naopak souhlasí Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, který nedávno začal prošetřovat tři největší české banky z obavy, že uzavřely dohodu o poplatcích. *"Návrhy jsou opodstatněné a potřebné,"* řekl mluvčí úřadu Kristián Chalupa. S iniciativou ministerstva souhlasí i Sdružení obrany spotřebitelů, podle kterého

jsou protiprávní i poplatky za vedení účtu.

Většina bank naopak považuje návrh ministerstva za zbytečný. Banky již údajně část požadavků splňují. Česká spořitelna navrhla vznik pracovní skupiny, která by do tří měsíců vypracovala pravidla pro klienty bank a poskytovatele bankovních služeb. Po tuto dobu by se ale zastavilo šetření ÚOHS. Sobotka se vytvoření takové skupiny nebrání, zastavení šetření je však podle něj pouze na rozhodnutí ÚOHS.

Sobotka navrhuje, aby zrušení starého účtu bylo zadarmo, nemělo by trvat několik měsíců jako dnes, ale banky by jej musely provést okamžitě. Klient by měl jen podepsat smlouvu o novém běžném účtu a udělit bance plnou moc. Ta by pak zrušila starý účet a převedla všechny trvalé příkazy, což dnes musí dělat lidé sami.

Mezi bankami by měla fungovat přenositelnost účtu podobně, jako existuje přenositelnost čísla mezi mobilními operátory. Firmy by tak nemusely měnit číslo účtu na firemních dokumentech, čímž by ušetřily.

O změnách v ceníku by banky muse-

ly informovat minimálně měsíc předem, aby lidé měli případně dost času na přechod k jinému finančnímu ústavu. Každému klientovi by navíc banka musela propočítávat, jak se změna promítne v jeho konkrétním případě.

Sobotka rovněž navrhuje, aby banky nesměly vydělávat na transakcích, kdy lidé platí částky státním orgánům. Za tyto platby by banky mohly vybrat jen částky odpovídající jejich nákladům.

U finančních operací by banky musely uvádět celkovou cenu, zatímco dnes prý obvykle uvádějí nepřehledné ceny za jednotlivé části. U balíčků by mělo platit, že nesmějí být dražší než součet cen služeb, které obsahují.

Ceníky bank by měly být shromážděny na jednom místě, pravděpodobně na internetových stránkách MF nebo ČNB. Tyto instituce by také měly od finančních ústavů dostávat čtvrtletně informace, kolik stížností na ně klienti podali, kolik bylo oprávněných a jaké oblasti se týkaly.

ZDROJ: ČTK

Zlepšení postavení klientů bank v české republice Ochrana spotřebitele

Poziční dokument Ministerstva financí české republiky

1. Účel dokumentu

Tento poziční dokument shrnuje názor Ministerstva financí na postavení klientů bank v České republice a v souladu s Programovým prohlášením vlády (*"Vláda bude rovněž věnovat pozornost posílení ochrany klientů v oblasti finančního trhu"*) definuje základní návrhy na legislativní a nelegislativní změny, ke kterým by se mělo přistoupit v zájmu posílení postavení klientů.

Tento návrh je předkládán k veřejné diskusi do 30. června 2005. Očekáváme, že se k návrhům vyjádří zástupci České národní banky jako sektorového regulátora, zástupci České bankovní asociace i jednotlivých bank a zástupci spotřebitelských organizací i jednotliví klienti. Vyhodnocení diskuse včetně analýzy nákladů a přínosů a návrhy příslušných opatření budou zveřejněny a předloženy vládě České republiky do 30. září 2005.

2. Zhodnocení situace v bankovním sektoru

Tento dokument se nevyjadřuje k

probíhajícímu šetření Úřadu pro hospodářskou soutěž ani k dalším diskusím o možné kartelové dohodě bank působících na českém trhu. Cílem Ministerstva financí je navrhnout opatření, která klientům bank zajišťují poskytování kvalitnějších informací, lepší přehlednost a srovnatelnost těchto informací a sníží bariéry přechodu z jedné banky do jiné. Právě tyto bariéry přechodu vnímá Ministerstvo financí jako hlavní překážku skutečně volného konkurenčního boje na bankovním trhu v České republice.

3. Bariéry přechodu k jiné bance

Základem funkčního konkurenčního trhu je dostatečně variabilní nabídka produktů a jednoduchá možnost substituce těchto produktů. V případě bank je klíčovou otázkou složitost změny banky. Klient, který má zájem změnit bankovní ústav, musí projít složitou administrativní procedurou zrušení původního účtu a nastavení nového účtu. Otázkou, vyžadující podrobnější analýzu, je také výše nákladů na provedení změny, zejména pak nákladů na opuštění původní banky.

V zájmu posílení konkurenčního prostředí a zjednodušení přechodu klientů mezi bankami předkládá Ministerstvo financí k diskusi následující návrhy:

3.1. Povinný přestupní servis

Změna banky je spojena s velkou administrativní náročností - vedle založení nového účtu je potřeba zrušit starý, převést veškeré trvalé příkazy, povolení k inkasu a podobně. Banky by proto měly připravit systém, ve kterém klient pouze podepíše smlouvu o novém běžném účtu a zároveň udělí nové bance plnou moc ke zrušení starého účtu a převedení všech trvalých plateb a inkas.

3.2. Výstupní poplatky

Řada bank si účtuje poplatek za zrušení účtu, ovšem žádná si neúčtuje poplatek za založení. Administrativní náklady na obě operace jsou ale velmi podobné. Doporučujeme proto zrušení veškerých výstupních poplatků tak, jak již v zájmu posílení své konkurenceschopnosti některé banky učinily.

3.3. Rychlost změny

Banka, od které klient odchází, neprovede zrušení účtu okamžitě, ale s odvoláním na možné pohledávky za klientem kvůli použití platební karty vztah udržuje ještě několik měsíců. Po celou dobu klient stále platí poplatky za vedení účtu. Součástí pře-

(Pokračování na stránce 2)

(Pokračování ze stránky 1)

stupního servisu by byl souhlas klienta s vypořádáním dodatečných pohledávek mezi starou a novou bankou, což by umožnilo okamžité ukončení smluvního vztahu a placení poplatků staré bance.

3.4. Trvalé číslo účtu

Hlavní překážkou přechodu k jiné bance zejména u podnikatelů jsou náklady spojené se změnami čísla účtu na firemních dokumentech. Podobně jako v telekomunikačním sektoru proto navrhuje v zájmu posílení konkurence zavést přenositelnost čísla bankovního účtu, založeného na mezinárodním formátu IBAN. Půjde o střednědobé opatření, u kterého je potřeba vyhodnotit náklady na jeho realizaci.

4. Srovnatelnost informací

Správná volba banky není možná bez příležitosti jednoznačně srovnat cenu nabízených služeb. Současné ceníky tuto možnost neumožňují a pro klienta je obtížné podle složitých ceníků propočítat konkrétní částku, kterou by měl v jednotlivých bankách platit.

V zájmu posílení srovnatelnosti poskytovaných informací předkládá Ministerstvo financí k diskusi následující návrhy:

4.1. Jednotná terminologie ceníků

Ceníky bank používají pro stejné operace různé termíny, což znemožňuje rychlé srovnání cen. Navrhujeme proto, aby Česká bankovní asociace vytvořila a České národní bance jako regulátorovi ke schválení předložila jednotnou terminologii 30-40 základních bankovních operací. Banky by musely v cenících u základních operací využívat pouze schválenou terminologii.

4.2. Uvádění celkové ceny operací

Ceníky bank často místo celkové ceny rozdělují cenu za určitou operaci do několika částí. Například místo celkové ceny za převod peněz do jiné banky si klient musí sám v různých částech ceníku najít cenu za převod, cenu za použití určitého kanálu a cenu za účetní položku. Navrhujeme proto, aby banky povinně v ceníku uváděly cenu za celou operaci a ne za jejich jednotlivé části.

4.3. Jednotná databáze ceníků

Základní překážkou srovnatelnosti je nedostatek informací na jednom místě. Navr-

hujeme proto, aby banky povinně předávaly aktuální ceníky ČNB a Ministerstvu financí, které by je zveřejňovaly na svých webových stránkách.

4.4. Povinné informování veřejnosti o změnách ceníku

Banky své klienty o změnách ceníku obvykle informují pouze stručně na výpisech a neklienti nemají možnost získat informace o tom, jak často a jak intenzivně jednotlivé banky mění své ceníky. Doporučujeme proto, aby banky musely o každé změně ceníku vedle klientů informovat také standardizovanou formou ČNB a Ministerstvu financí, které by tyto informace zveřejňovaly na svých internetových stránkách. Veřejnost by tak získala dlouhodobý přehled o chování jednotlivých bank a možnost srovnávat rozsah změn ceníků jednotlivých bank.

4.5. Časové omezení platnosti změn ceníku

Banky v řadě případů na změnu ceníku upozorňují pouze několik dní předem. Vzhledem k tomu, že změna ceny poskytovaných služeb je zásadní změnou smluvního vztahu, měly by mít banky povinnost o změně ceníku informovat minimálně měsíc předem, aby poskytl nespokojeným klientům dostatek času k přechodu do jiné banky.

4.6. Informování klientů o konkrétních dopadech změny ceníku

Průměrný klient není obvykle schopný vyhodnotit přesný dopad změny ceníku. Součástí informace o změně ceníku by proto měla být informace o konkrétním dopadu pro každého klienta, založená na jeho průměrném chování v uplynulých šesti měsících.

5. Další změny

Vedle výše uvedených změn Ministerstvo financí navrhuje i některá další opatření, která by měla posílit využívání bankovních služeb a spokojenost klientů bank v České republice. V této oblasti předkládá Ministerstvo financí k diskusi následující návrhy:

5.1. Cena balíčků

Analýzy ukazují, že si banky v některých případech účtují za své balíčky více než pokud by si klient nakoupil jednotlivé

produkty zvlášť. Využívají tak obtížné srovnatelnosti jednotlivých produktů. Bylo by proto vhodné stanovit, že žádný balíček nesmí být dražší než jakákoliv jiná možnost složení výsledného balíku produktů (například nižší balíček plus jednotlivé dokoupené produkty). V případě, že by taková možnost existovala, bude banka povinná automaticky nahradit škodu všem klientům, využívajícím předmětný balíček.

5.2. Platby státním orgánům

Vzhledem k tomu, že stát má zájem snižovat náklady všech stran na povinné platby (úhrady daní, cel a jiných poplatků, odvody na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění), doporučujeme, aby převody peněz za tyto povinné platby byly zpoplaceny pouze na úrovni nákladů (alt. osvobozeny od veškerých poplatků). Osvobození by se netýkalo vkladů hotovosti na účty příslušných institucí.

5.3. Povinné informování o stížnostech klientů

Počet stížností a jejich oprávněnost jsou jednou z důležitých informací při rozhodování o nákupu různého zboží. Doporučujeme proto, aby banky čtvrtletně publikovaly a v dohodnuté struktuře zasílaly ČNB a MF informaci o tom, kolik stížností bylo podáno, kolik z nich bylo oprávněných a jakých oblastí se týkaly. Podobnou informační povinnost bude vhodné stanovit také finančnímu arbitrovi, aby mohl plně informovat o své činnosti a rozhodování.

Tento poziční dokument shrnuje názor Ministerstva financí na postavení klientů bank v České republice a v souladu s Programovým prohlášením vlády ("Vláda bude rovněž věnovat pozornost posílení ochrany klientů v oblasti finančního trhu.") Tento návrh je předkládán k veřejné diskusi do 30. června 2005.

Vyhodnocení diskuse včetně analýzy nákladů a přínosů a návrhy příslušných opatření budou zveřejněny a předloženy vládě České republiky do 30. září 2005. V případě zájmu o zaslání komentářů k navrženým opatřením prosím pište emailem na adresu banky@mfc.cz.

ZDROJ: MF ČR

Jediný odborný časopis pro

www.bankovnictvi.ihned.cz

profesionální

finance
na českém trhu

Bankovníctví

Chcete dostávat zdarma
newsletter časopisu
BANKOVNICTVÍ?

Přihlaste se na
adrese

www.economia.cz/newsletter